

■ Politika

Zrušme Karlovarský kraj, ozývá se z TOP 09. Za dobrý nápad to pokládají i místní

Ondřej Leinert
ondrej.leinert@hn.cz

Zrovna je ve středu zájmu. Karlovarský kraj žije svou událostí roku – Mezinárodním filmovým festivalem –, díky čemuž je o něm slyšet mnohem více než obvykle. A právě v této chvíli přišel místopředseda sněmovního rozpočtového výboru Miloš Nový (TOP 09) s odvažným nápadem: tento podle počtu obyvatel nejmenší kraj Česka zrušit.

„Územněsprávní podoba Česka se 14 kraji je jedna z oblastí, kde vidím obrovský prostor k úsporám. Třeba Karlovarský kraj má stejný počet obyvatel jako Ostrava. Je smysluplné, aby tak velký kraj vůbec existoval?“ pokládá řečnický dotaz Nový.

S myšlenkou přepracovat podobu krajů přišel poslanec při dotazu HN na první výhled státního rozpočtu pro příští rok, který počítá s deficitem 235 až 270 miliard korun. Jde tak spíše o námět k diskusi než o reálný plán. Koaliční i opoziční politici o návrhu mluví jako o neprůchozím. Paradoxně ale někteří místní tvrdí, že vůbec nejde o špatný nápad a obyvatelé by na něm vydělali.

„Nápad je to dobrý, ale asi už nerealizovatelný. Takhle se mělo přemýšlet v době, kdy se Západočeský kraj rozdělával na Plzeňský a Karlovarský, a například vše, co bylo spojené s vysokoškolským vzděláním, zůstalo v Plzeňském,“ říká poslanec STAN Jan Kuchař, který je posledních sedm let také starostou Františkových Lázní.

V parlamentu naráží na to, že kvůli nízkému počtu obyvatel kraje, necelých 300 tisíc, má v dvousetčlenné sněmovně jen čtyři krajské kolegy. „Dva jsme z koalice, tři z opo-

zice, už tady je těžké najít shodu. Když k tomu navrhnete něco, co jde na úkor Prahy nebo Středočeského kraje, tak to neprosadíte ani proti svým,“ mrzí Kuchaře. „Když si sečteme voličskou základnu, kterou bychom dali dohromady s Plzeňským krajem, měli bychom ve sněmovně mnohem silnější slovo,“ líčí Kuchař.

Na fakt, že je obtížnější se prosadit, narážejí politici z menších krajů prakticky od reformy krajských samospráv v roce 2000. Až u soudu skončil v roce 2006 případ Zelených, kteří v druhém nejméně lidnatém kraji Česka – Libereckém – získali skoro 10 procent hlasů, přesto zde nedosáhli na jediného poslance. I velké strany kvůli tomu mají potíže hledat lídry kandidátek. Byť od té doby došlo ke změně přepočtu hlasů, problém nezmizel.

Politici z menších krajů si podle Nového ale často nedokážou získat silnější jméno ani ve vlastním regionu. „Máte tam obrovské náklady – hejtmana, jeho náměstky, zastupitelstvo, ze zákona minimálně tři výbory, komise, samotný úřednický aparát. A když se pak lidé na chodníku zeptáte, kdo jim dělá hejtmana, tak to vlastně ani nevědí. Což také svědčí o důležitosti takových institucí,“ říká.

Mnohým Karlovarským pak utkvěl v paměti skoro tři roky starý omyl tehdejšího premiéra Andreje Babiše (ANO), který dvakrát chybně zařadil druhé největší město regionu – Cheb – do kraje Královéhradeckého. Babiš se za svoje pochybení Karlovarským později omluvil, současně si ale v jiné diskusi v té době neodpustil

poznámku, že „je to nejhorší kraj historicky ve všem“.

Poslankyně jeho hnutí a bývalá hejtmanka tohoto regionu Jana Mračková Vildumetzová nápad zrušit Karlovarský kraj označuje za pitomost. „Absolutně nechápu, proč se každý pořád navází do nejmenšího a nejpostiženějšího kraje. Místo toho, aby mu politici pomáhali, řeší úspory na jeho úkor.“

Zároveň připouští, že debata o smyslu krajů fungujících 23 let by nemusela být od věci. „Bylo by to na velkou debatu a široký politický konsenzus.“ S koaličním Kuchařem se shodují v tom, že rychlá změna „od stolu“ by mohla kraji spíš uškodit.

„Jedním z důvodů změny v roce 2000 bylo i to, že velké kraje na spoustu věcí nedohlédly. Je třeba otázka, jak by se Plzeň chtělo starat o odlehlejší cesty v Krušných horách, když má svoji Šumavu,“ říká Kuchař.

Politici se však shodují, že byt by menší kraje mohly na změně vydělat, reforma je v tomto volebním období skoro vyloučena. „Za mě je to zcela nereálné a neuskutečnitelné,“ míní předseda Svazu měst a obcí František Lukl, který je za STAN náměstkem jihomoravského hejtmana. Právě větší kraje by změnou přišly o část svého vlivu i peněz z rozpočtového určení daní – musely by se víc dělit s menšími.

Karlovarský kraj letos hospodářs deficičním rozpočtem, v němž počítá s příjmy ve výši 9,02 miliardy korun a s výdaji 11,54 miliardy korun. Kolik by se ušetřilo jeho zrušením, je podle poslanců obtížné určit. Může jít o desítky milionů korun ročně, pokud by se měl jen zrušit kraj a přesunout jeho vedení pod sousední Plzeňský. Šlo by odhadem ušetřit i miliardy, pokud by změnu provázelo hlubší předělání rozpočtového určení daní.

„Teď navrhujeme jen lehkou reorganizaci senátních obvodů – a už to je velký problém. Pokud bychom se pustili do proměny krajů, vzniklo by jen další nekonečné politické téma,“ popisuje Kuchař.

Obvykle bez zájmu V Karlových Varech se teď díky filmovému festivalu střídají politici a VIP hosté. Jinak však město i celý kraj naráží spíš na nezájem vlivných.
Foto: Shutterstock

■ Gastronomie

Pohlreich a spol. naléhají, aby vláda zaplatila za Michelin

Michael Mareš
michael.mares@hn.cz

Špičky české gastronomie, včetně předních šéfkuchařů a restaurátérů, se obrátily na českou vládu s otevřeným dopisem. Žádají o schválení úhrady příspěvku za vyhlášený průvodce Michelin Guide za Českou republiku.

Signatáři hrají o čas, jelikož dopis i s podpisovými archy, na kterých má být nejméně 10 tisíc podpisů, musí odejít na vládu tuto neděli, aby se dostal na řadu v rámci projednávání. Jde o několikamilionový poplatek, který měl za vznik michelinského průvodce pro český trh zaplatit stát.

„Michelin Guide od roku 2022 změnil koncepci a hodnotí restaurace v těch zemích, které se prostřed-

nictvím jejich národní autority pro cestovní ruch stanou partnerem Michelin Guide. Česko od roku 2022 příspěvek dosud neuhradilo,“ píšou gastro podnikatelé v dopise.

V něm kritizují ministra pro místní rozvoj Ivana Bartoše (Piráti) za to, že si vyhradil právo rozhodovat o výdajích na Michelin a ohledně úhrady předložil materiál k projednání vládou. Tím údajně vzniklo „politování“ hodné zpoždění, které nás vylučuje v tomto segmentu na okraj Evropy“. Se zástupci gastronomického byznysu se podle dopisu sešel naposledy v únoru. Ministerstvo na žádost HN o vyjádření dosud nereagovalo.

Otevřený dopis podepsali například Zdeněk Pohlreich, majitel restaurací Imperial či Next Door, Jan Punčochář (U Matěje) či Petr Kunc (Salabka). V dopise zdůrazňují, že

příspěvek Michelin Guide není dotace, že jde o poplatek za zařazení Česka do průvodce, který nemůže uhradit nikdo jiný než autorita mimo soukromý sektor. Upozorňují, že Bartoš agenda „Michelin“ vyňal z podřízené organizace Česká centrála cestovního ruchu a přenesl ji na svůj resort.

„Nejde jen o podporu gastroturismu, ale o jeden z významných indikátorů všeobecného rozvoje Česka,

~
Jde o poplatek, který měl za vznik michelinského průvodce pro český trh zaplatit stát.

nejen jako turistické destinace. Michelin Guide působí tradičně ve všech demokratických a hospodářsky rozvinutých zemích Evropy a Ameriky. V posledním desetiletí se rozšířil i do postkomunistických států včetně Estonska, Maďarska, Polska či Slovinska,“ stojí v textu. „Poplatek Michelin Guide jsou efektivně investované prostředky, zahrnují nejen publikaci v Michelin Guide, ale i trvajících marketingovou podporu po celém světě.“

Luboš Kastner, člen představenstva Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR a spolujednatel gastronomické skupiny Hospodská, říká, že v oboru stoupá míra naštvaní na přístup státu. „Cítím, že se vláda dlouhodobě o gastro nezajímá a nepomáhá mu. Souvisí to i s přístupem, který zvolila u aktuálního konsolidačního balíčku,“ podotýká Kastner.

Podle jeho slov se ohledně michelinského poplatku už prošvihl termín daný zástupci francouzského průvodce a mezi podnikateli ve špičkové gastronomii panuje nejistota, co bude dál. „Holt tento rok odepíšeme. Letos michelinské ocenění zřejmě žádné české restaurace nedostanou, ale také jim ho snad neseberou.“

V debatě o tom, zda má český stát poplatek uhradit, se objevily i kritické hlasy, podle nichž „jsou hvězdy francouzského průvodce přežitkem“. „Celá tato záležitost je bez diskuse. Nesouhlasím s těmi, kdo říkají, že by byl Michelin Guide v Česku k ničemu. Lidé by si měli uvědomit, že gastronomie je plnohodnotný obor, který vznikl a stojí na soukromých penězích,“ okomentoval podle webu Visitchef.com poslední snahu Pohlreich.